

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
DÖVLƏT STATİSTİKA KOMİTƏSİ**

**Nəşr olunmuş və yayımlanmış rəsmi statistika
məlumatlarında yol verilmiş uyğunsuzluqların
aradan qaldırılması qaydaları**

Bakı – 2019

Nəşr olunmuş və yayımlanmış rəsmi statistika məlumatlarında yol verilmiş uyğunsuzluqların aradan qaldırılması qaydaları

Müqəddimə

Nəşr olunmuş və yayımlanmış rəsmi statistika məlumatlarında yol verilmiş uyğunsuzluqların aradan qaldırılması qaydaları (bundan sonra - Qaydalar) Dövlət Statistika Komitəsinin aparatı və yerli statistika orqanları tərəfindən nəşr olunmuş statistik məcmuə, bülleten və press-relizlərdə, habelə Komitənin rəsmi internet sahifəsində yayımlanmış rəsmi statistik məlumatlarda aşkar olunmuş uyğunsuzluqların aradan qaldırılması və istifadəçilərin uyğunsuzluqlar haqqında məlumatlandırılması qaydalarını müəyyən edir.

Qaydalar haqqında ümumi məlumat

Qaydaların əsas məqsədi yayımlanmış rəsmi statistik məlumatlarda yol verilmiş uyğunsuzluqların qeydiyyatının aparılmasından, onların aradan qaldırılmasından, eləcə də istifadəçiləri bu uyğunsuzluqlar barəsində vaxtında məlumatlandırmaqla onların keyfiyyətli statistik məlumatlar və təhlili materiallarla təmin edilməsindən ibarətdir. Qaydalar həm mətbəə üsulu ilə çap edilmiş, həm də elektron formada yayımlanmış nəşrlərdə (məcmuə, statistik bülleten, press-relizlər və s.) yol verilmiş uyğunsuzluqlar barədə istifadəçilərin vaxtında məlumatlandırılması prosedurunun tənzimləyir. Bununla bağlı istifadəçilərin nəzərinə çatdırılan və məzmunca fərqli olan 5 bildiriş formasının nümunəsi bu Qaydalarda öz əksini tapmışdır.

Statistika sistemində çalışan məsul şəxslər və icraçılar tərəfindən bu Qaydaların tələblərinə əməl olunması son nəticədə istifadəçi məmnunluğunun, həmçinin statistik məlumatlara inamın və etibarın artmasına xidmət edəcəkdir.

Qaydaların əsaslandığı beynəlxalq standartlar haqqında məlumat

Avropa Statistika Sistemi Komitəsi tərəfindən 2017-ci ilin 16 noyabrında qəbul edilmiş Avropa Statistikasının Normalar Məcəlləsinin 6-cı prinsipinə əsaslanan bu Qaydalar Dövlət Statistika Komitəsi kollegiyasının 2018-ci il 25 aprel tarixli 4/3 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycanın Milli Statistika Sisteminin Qlobal Qiymətləndirilməsi nəticəsində verilmiş tövsiyələrlə bağlı Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən həyata keçiriləcək işlər üzrə Tədbirlər Planı"na uyğun olaraq Dövlət Statistika Komitəsinin 2012-ci il 07 sentyabr tarixli 67/07 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Nəşr olunmuş və yayılmış rəsmi statistika məlumatlarında yol verilmiş səhvlərin düzəldilməsi qaydaları"nın təkmilləşdirilməsi yolu ilə hazırlanmışdır.

Əsas anlayışlar

Bu Qaydaların məqsədləri üçün istifadə olunan əsas anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:

Rəsmi statistika məlumatı – “Rəsmi statistika haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununa və Azərbaycan Respublikasının digər qanunvericilik aktlarına uyğun olaraq, rəsmi statistika məlumatlarının istehsalını həyata keçirən müvafiq icra hakimiyyəti orqanları, digər dövlət orqanları tərəfindən rəsmi statistika metodologiyası əsasında sosial, iqtisadi, demografik, ekoloji və digər ictimai proseslərin kəmiyyət tərəfləri haqqında inzibati və ilkin statistik məlumatların işlənməsi və ümumiləşdirilməsi nəticəsində əldə olunan məlumatlardır;

İlkin statistik məlumat – hüquqi və fiziki şəxslər haqqında ilkin məlumatları səciyyələndirən, mötəbər ilkin uçota əsaslanan, yalnız icmal statistik işlər, məcmuələrin tərtib edilməsi, sosial-iqtisadi təhlil üçün istifadə olunan məlumatlardır;

Əhəmiyyətli uyğunsuzluq – Dövlət Statistika Komitəsi üçün əhəmiyyətli iqtisadi itkilərə səbəb olan, nəşr edilmiş və ya elektron şəkildə yayımlanmış və bununla da Dövlət Statistika Komitəsinin nüfuzuna (işgüzar fəaliyyətinə) zərər gətirən nöqsanlardır;

Az əhəmiyyətli uyğunsuzluq – əhəmiyyətli uyğunsuzluqlara aid edilməyən və Dövlət Statistika Komitəsinin aidiyyəti struktur bölməsinin əməkdaşları tərəfindən operativ şəkildə (1 iş günü ərzində) aradan qaldırıla bilən nöqsanlardır;

Məsul şəxs – Dövlət Statistika Komitəsinin aparatında ilkin statistik məlumatların qəbulu və onların əsasında rəsmi statistika məlumatlarının istehsalına cavabdeh olan struktur bölmənin və ya yerli statistika orqanının rəhbəri və ya onun vəzifələrini müvəqqəti icra edən şəxsdir;

İcraçı – təsdiq olunmuş vəzifə bölgüsü üzrə statistika orqanının statistik məlumatların hazırlanmasına (qəbuluna, işlənməsinə) cavabdeh olan əməkdaşdır.

Qaydaların şərh

Yayımlanmış statistik məlumatlarda aşkar olunmuş uyğunsuzluq barəsində məlumat əldə etmiş Dövlət Statistika Komitəsinin əməkdaşı bu barədə dərhal məsul şəxsi məlumatlandırılmalıdır.

Məsul şəxs aşkar olunmuş uyğunsuzluğun əhəmiyyət dərəcəsini müəyyən edərək onun az əhəmiyyətli və ya əhəmiyyətli olduğu barədə ən gec 2 saat ərzində qərar qəbul etməli və bununla bağlı Dövlət Statistika Komitəsinin rəsmi internet sahifəsinin “E-xidmətlər” bölməsində “Rəsmi statistik hesabatların təqdim edilməsi” altbölməsinin Keyfiyyətin idarə edilməsi və metaməlumatlar şöbəsinə aid hissəsində yerləşdirilmiş “Uyğunsuzluqların və təshihedici tədbirlərin onlayn qeydiyyatı” elektron jurnalında müvafiq qeydin aparılmasını təmin etməlidir.

Az əhəmiyyətli uyğunsuzluqlara statistik nəşrlərdə yol verildiyi halda həmin statistik məlumatlar növbəti nəşrdə düzəldilir. Bununla bağlı, istifadəçilərin xəbərdar edilməsi nəzərdə tutulmur, lakin “Uyğunsuzluqların və təshihedici tədbirlərin onlayn qeydiyyatı” elektron jurnalı üzrə müvafiq qeydin aparılması təmin edilir.

Əhəmiyyətli uyğunsuzluqların aradan qaldırılması proseduru “Uyğunsuzluqların və təshihedici tədbirlərin onlayn qeydiyyatı” elektron jurnalı üzrə müvafiq qeydin aparılmasından, əlaqəli şəxslərin məlumatlandırılmasından, elektron nəşrin uyğunsuzluqla bağlı hissəsinin, bu mümkün olmadıqda nəşrin tam şəkildə Dövlət

Statistika Komitəsinin internet informasiya ehtiyatlarından müvəqqəti çıxarılmasından və düzəliş nəzərə alınmaqla elektron formada yenidən yayımlanmasından ibarətdir.

Məsul şəxs uyğunsuzluğu qeydə aldıqdan sonra 1 iş günü ərzində aparatın informasiya və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsini, informasiya texnologiyaları şöbəsini və Komitənin rəhbərliyini məlumatlandırmalıdır. Uyğunsuzluq barəsində məlumatda statistikanın sahəsi, nəşr metodu, nəşrin sayı və buraxılış nömrəsi, nəşrin tarixi, düzgün olmayan statistik məlumat öz əksini tapmalıdır.

Nəşr olunmuş və yayımlanmış məlumatlarda aşkar olunmuş uyğunsuzluğun yer aldığı nəşrin elektron versiyasının rəsmi internet sahifədən çıxarılması və bununla bağlı istifadəçilərin məlumatlandırılması 2 iş günü ərzində həyata keçirilir. İstifadəçilərə elektron cədvəlin (və ya elektron nəşrin bütövlükdə) müvəqqəti çıxarılması haqqında bildiriş uyğunsuzluğun aşkar olunduğu bölmədə, aşağıdakı məzmununda verilir:

Hörmətli istifadəçi! Bildiririk ki, ___ adlı məcmuənin (bülletenin, statistik məlumat bazasının və s.) ___ bölməsində, ___ səhifədə, ___ nömrəli cədvəldə (və ya statistik nəşrdə) ___ bağlı məlumatlarda uyğunsuzluq aşkar olunduğuna görə ___ nömrəli cədvəl (və ya ___ adlı statistik nəşr) Dövlət Statistika Komitəsinin internet sahifəsindən müvəqqəti olaraq çıxarılmışdır. Düzəliş edilmiş cədvəl (və ya statistik nəşr) ___ tarixində internet sahifədə yerləşdiriləcəkdir.

Aşkar edilmiş uyğunsuzluğun operativ olaraq düzəldilməsi mümkün olduqda istifadəçilərə düzəlişlə bağlı aşağıdakı məzmununda bildiriş verilir:

Hörmətli istifadəçi! Bildiririk ki, ___ adlı məcmuənin (bülletenin, statistik məlumat bazasının və s.) ___ bölməsində, ___ səhifədə, ___ nömrəli cədvəldə (və ya statistik nəşrdə) ___ bağlı məlumatlara düzəliş edilmişdir. Ətraflı məlumat almaq üçün ___ telefon nömrəsi ilə müraciət edə və ya ___@stat.gov.az elektron poçtu vasitəsi ilə əlaqə saxlaya bilərsiniz.

Aşkar olunmuş uyğunsuzluq mətbəə üsulu ilə çap edilmiş nəşr vasitəsilə yayımlanmışdırsa Dövlət Statistika Komitəsinin rəsmi internet sahifəsində “Statistik nəşrlər” və ya “Mətbu məlumatlar” bölməsində aşağıdakı məzmununda bildiriş verilir:

Hörmətli istifadəçi! Bildiririk ki, Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən nəşr olunmuş ___ adlı məcmuənin (bülletenin və s.) ___ bölməsində, ___ səhifədə, ___ nömrəli cədvəldə ___ bağlı məlumatlarda düzəliş edilmişdir. Düzəlişə əsasən, ___ məlumatlar ___ kimi nəzərə alınmalıdır. Ətraflı məlumat almaq üçün ___ telefon nömrəsi ilə müraciət edə və ya ___@stat.gov.az elektron poçtu vasitəsi ilə əlaqə saxlaya bilərsiniz.

Mətbəə üsulu ilə çap edilərək yayımlanan nəşrlərdə düzəlişlər haqqında müvafiq qeydlərin aparılması üçün əlavə boş səhifə nəzərdə tutulmalı və əvvəlki nəşrlərdə yol verilmiş uyğunsuzluqlar və edilmiş düzəlişlər barədə aşağıdakı məzmununda bildiriş verilməlidir:

Hörmətli istifadəçi! Bildiririk ki, Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən nəşr olunmuş ___ adlı məcmuənin (bülletenin və s.) ___ bölməsində, ___ səhifədə, ___ nömrəli cədvəldə ___ bağlı məlumatlarda düzəliş edilmişdir. Düzəlişə əsasən, ___ məlumatlar ___ kimi nəzərə alınmalıdır. Dövlət Statistika Komitəsinin rəsmi internet sahifəsində (<https://www.stat.gov.az/>) düzəliş barədə ___ tarixdə məlumat verilmişdir.

Mətbəə üsulu ilə çap edilmiş, lakin yayımlanmamış nəşrlərdə düzəlişlər haqqında məlumat həmin nəşrin sonuna əlavə edilmiş səhifədə aşağıdakı məzmununda verilir:

Səhifə: ____ Bölmə: ____ Cədvəl: ____ Göstəricinin adı: ____ Nəşr edilmişdir: ____ Olmalıdır: ____

Düzəlişlər haqqında bildirişlər rəsmi statistika məlumatlarının məlum istifadəçilərinin elektron poçt ünvanlarına da göndərilə bilər.

Uzunmüddətli dövr üçün uyğunsuzluqların idarə edilməsi

İstənilən növ uyğunsuzluqlar düzəldilməklə yanaşı, eyni zamanda sənədləşdirilir və təhlil edilir. Bu cür sənədləşdirmə ilə bağlı informasiya uyğunsuzluqların aradan qaldırılması, onların yaranma səbəblərinin təhlil edilməsi və təkrar baş verməməsi üçün zəruri tədbirlərin görülməsinə xidmət edir. Uzunmüddətli dövr üçün həmin informasiya əməkdaşların məlumatlandırılmasında, rəsmi statistik məlumatların istifadəçilərə dəqiq və etibarlı şəkildə çatdırılmasında, vaxtlı-vaxtında yayılması üçün qabaqlayıcı tədbirlərin hazırlanmasında vacib rol oynayır.

İstifadə edilən ədəbiyyatlar:

1. "Rəsmi statistika haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu <http://www.e-qanun.az/framework/8882>;
2. Keyfiyyətin idarə edilməsi sisteminin sənəd toplusu (V nəşr), Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi, 2017;
3. Nəşr olunmuş və yayılmış rəsmi statistika məlumatlarında yol verilmiş səhvlərin düzəldilməsi qaydaları, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi, 2012;
4. European Statistics Code Of Practice - <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-catalogues/-/KS-02-18-142>
5. Correction of errors in published statistical data and information, Statistical Office of the Republic of Slovenia, 2010;
6. How to deal with publication errors. Federal Statistical Office of Germany, 2013.